

Процедура по медиация при семейни дела, бракоразводни дела и дела за раздяла

Медиацията е доброволна поверителна форма на разрешаване на спорове, при която страните в даден конфликт или спор се опитват да постигнат споразумение сами с помощта на неутрален и безпристрастен медиатор. Въпросите, които се обсъждат в хода на медиацията, зависят от волята на участниците. Предмет на споразумението могат бъдат следните въпроси: помиряването на съпрузите, определяне на условията на раздялата, начина на упражняване на родителските права, правото на лични отношения с децата, задоволяване на нуждите на семейството, издръжката, както и имуществени и жилищни въпроси. Споразумение, постигнато в резултат на медиация, може да обхваща също и въпроси като издаването на международен паспорт, избора на образование за детето, контактите с други членове на семейството или управление на имуществото на детето.

Ползи от медиацията

- Медиацията спомага за намаляване на равнището на отрицателни емоции и за разбиране на собствените нужди и тези на другите, като по този начин се намалява свързаното със спора психическо натоварване.

Как се пристъпва към медиация?

- Медиацията може да се проведе преди даден въпрос да бъде отнесен до съда или след започване на производството — въз основа на съдебно решение.
- Във всички случаи медиацията изисква съгласието на страните.
- Всяка страна може да поиска медиация на всеки етап от съдебното производство.

Кой решава относно избора на медиатор?

- Медиатор се избира съвместно от страните или се назначава от съда, като най-напред се вземат предвид лицата, включени в списъка на постоянните медиатори.

Колко може да продължи медиацията?

- Процедурата по медиация, която е започнала въз основа на съдебно решение, не следва да продължи повече от 3 месеца, но този срок може да бъде удължен при подаване на съвместно искане или по друга важна причина, ако това улеснява уреждането на спора.

Как протича процедурата по медиация?

- След получаване на съдебното решение медиаторът се свързва със страните, за да определи датата и мястото за провеждане на среща.
- Медиаторът разяснява правилата и начина на провеждане на процедурата по медиация и отправя питане дали страните са съгласни да се пристъпи към медиация.
- Медиацията представлява обсъждане между страните в присъствието на медиатор. Между медиатора и всяка от страните могат да се провеждат и индивидуални срещи.
- Страните могат да решат да не участват в медиацията.
- Медиацията е поверителна. Медиаторът не може да разкрива на трети лица информация за медиацията. Протоколите от медиацията не съдържат никакви оценки или становища на страните.
- Медиаторът не може да свидетелства за фактите, които е узнал във връзка с провеждането на медиацията, освен ако страните не го освободят от задължението за пазене на тайна.

Как може да приключи медиацията?

- Медиацията може да приключи с постигане на взаимно приемливо споразумение, подписано от страните.
- При дела за развод или раздяла медиацията може да доведе до помиряване на съпрузите или до сключване на споразумение между тях, или до постигане на общи правни позиции. Те служат за основа на решаването на делото от съда.
- Медиаторът връчва копие от протоколите на страните.
- Медиаторът внася в съда протоколите и всяко постигнато споразумение.
- Споразумение, постигнато в резултат на медиация, което е било одобрено от съда, има правна сила на съдебно решение и слага край на производството.
- Съдът ще откаже да одобри споразумението, ако то противоречи на закона или на добрите нрави, целта му е да заобиколи закона или ако е неразбираемо или съдържа противоречия.
- Ако споразумение, на което е придадена изпълнителна сила, не е било действително изпълнено, то може да бъде отнесено до съдебен изпълнител с цел принудителното му изпълнение.
- Ако не бъде постигнато споразумение, страните могат да упражнят правата си в съдебно производство.

Колко струва медиацията?

Разходите за медиацията се поемат от страните. Обикновено страните си ги поделят поравно, освен ако не са се договорили друго.

Някоя от страните може да поиска освобождаване от разходите за медиация.

Независимо от изхода на делото съдът може да разпорежи дадена страна да възстанови разходите, произтичащи от явно необоснован отказ да участва в медиация.

Ако бъде постигнато споразумение преди провеждането на съдебното заседание, съдебната такса ще бъде възстановена на 100 % на страните.

Ако споразумението пред медиатора бъде постигнато на по-късен етап от производството (след започване на производството), се възстановяват 75 % от съдебната такса.

При дело за развод или раздяла, ако страните се помирят пред първоинстанционния съд и оттеглят иска, съдебната такса, платена при завеждане на делото в съда, се възстановява на 100 %. Ако страните се помирят преди приключването на производството пред второинстанционния съд, се възстановяват 50 % от таксата, платена за въззивното обжалване.

В случай на извънсъдебна медиация възнаграждението на медиатора се определя спрямо тарифата на центъра за медиация или страните се споразумяват относно възнаграждението с медиатора преди началото на медиацията.

Последна актуализация: 23/09/2022

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.